

หลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติการบำบัดทดแทนไต (การล้างไตทางช่องท้อง)

ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลมหาสารคามและหน่วยวิชาโรคไต ภาควิชาอายุรศาสตร์
คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ร่วมกับคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

๑. หลักการและเหตุผล

การรักษาผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้าย (End Stage Renal Disease) ที่การดำเนินของโรคก้าวหน้ามาจากภาวะไตเรื้อรัง (Chronic kidney disease) หรือไตวายเฉียบพลัน (Acute kidney injury) ด้วยการบำบัดทดแทนไตโดยการล้างไตทางช่องท้อง (Peritoneal Dialysis) ได้รับการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นเพื่อเป็นการประคับประคองให้ผู้ป่วยมีชีวิตยืนยาวมากขึ้นและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และเพื่อเป็นการประคับประคองอาการระหว่างรอรับการปลูกถ่ายไต (Kidney Transplantation) ด้วยจำนวนผู้ป่วยโรคไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่สะสมเพิ่มขึ้นอย่างมากจึงทวีความต้องการการบำบัดทดแทนไตเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ด้วยเหตุนี้จึงมีการขยายการให้บริการสุขภาพด้วยวิธีการล้างไตทางช่องท้องในภาครัฐเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้ป่วยโรคไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายให้เข้าถึงบริการสุขภาพได้อย่างครอบคลุมยิ่งขึ้น

ผู้ป่วยโรคไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการรักษาด้วยการล้างไตทางช่องท้องมีความต้องการการดูแลอย่างต่อเนื่องจากโรงพยาบาลผู้ป่วย เนื่องจากวิธีการล้างไตทางช่องท้องเป็นการรักษาที่มุ่งเน้นให้ผู้ป่วยจัดการดูแลตนเองที่บ้านเป็นหลัก ผู้ป่วยจึงมีโอกาสเกิดภาวะแทรกซ้อนจากภาวะของโรคและการรักษาได้ทั้งเฉียบพลันและเรื้อรัง ซึ่งอาจมีความรุนแรงที่เป็นอันตรายต่อชีวิต และส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการล้างไตทางช่องท้องในระยะยาวได้ อีกทั้งยังอาจทำให้ผู้ป่วยต้องปรับเปลี่ยนวิธีการรักษาส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทรัพยากรทางสุขภาพโดยไม่จำเป็น ดังนั้นนอกจากฝึกทักษะอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาความสามารถในการดูแลสุขภาพตนเองให้แก่ผู้ป่วยและครอบครัวแล้ว การค้นหา ป้องกันความเสี่ยงและภาวะแทรกซ้อน รวมทั้งการจัดการปัญหาสุขภาพในเบื้องต้นอย่างทันท่วงทีจึงเป็นสิ่งสำคัญในการให้บริการล้างไตทางช่องท้อง เพื่อให้ระบบบริการสุขภาพที่กำลังขยายตัวสามารถให้บริการล้างไตทางช่องท้องได้อย่างมีคุณภาพ จึงจำเป็นต้องเตรียมพยาบาลวิชาชีพให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการพยาบาลผู้ป่วยโรคไตเรื้อรัง มีทักษะการพยาบาลเฉพาะทางในการดูแลผู้ป่วยโรคไตวายระยะสุดท้าย และสามารถปฏิบัติการบำบัดทดแทนไตโดยการล้างไตทางช่องท้องให้แก่ผู้ป่วยได้อย่างปลอดภัย

ดังนั้นฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลมหาสารคามและหน่วยวิชาโรคไต ภาควิชาอายุรศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จึงได้จัดตั้งหลักสูตร การพยาบาลเฉพาะทางสาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติการบำบัดทดแทนไตขึ้นเพื่อให้สมรรถนะของพยาบาลเวชปฏิบัติการบำบัดทดแทนไตให้การพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับการบำบัดทดแทนไตได้รับการพัฒนาอย่างมีมาตรฐาน ส่งผลให้ผู้ป่วยได้รับการบริการด้วยเทคโนโลยีการรักษายาบาลขั้นสูงอย่างมีประสิทธิภาพ ปลอดภัย และมีการพัฒนาคุณภาพการบริการสุขภาพในผู้ป่วยโรคไต

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เข้าร่วมอบรม มีสมรรถนะในการพยาบาลผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการบำบัดทดแทนไตด้วยวิธีการล้างไตทางช่องท้อง สามารถประเมินปัญหา ป้องกัน และจัดการกับความเสี่ยงต่างๆที่อาจเกิดขึ้นกับผู้ป่วย

สามารถปฏิบัติการบำบัดทดแทนไตด้วยการล้างทางช่องท้อง ใช้อุปกรณ์หรือเทคโนโลยีขั้นสูงที่เกี่ยวข้องกับการบำบัด
ทดแทนไตด้วยการล้างทางช่องท้องได้อย่างถูกต้อง ปลอดภัย สามารถประสานการทำงานกับบุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อให้
ผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังระยะสุดท้ายได้รับการรักษาพยาบาลอย่างต่อเนื่อง และสามารถใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการ
พัฒนาคุณภาพการพยาบาลผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังระยะสุดท้ายได้

๓. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

๔. วัน เวลา สถานที่

๔.๑ ระยะเวลาในการเรียนการสอน ตั้งแต่ ๑ กรกฎาคม-๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๒

๔.๒ ภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ ๑ กรกฎาคม- ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๒

๔.๓ ฝึกประสบการณ์โรงพยาบาลต้นสังกัด หรือโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๒
- ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๒

ภาคทฤษฎี ณ ห้องประชุมหน่วยวิชาโรคไต ชั้น ๑๐ อาคารศรีพัฒน์ โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่

ภาคปฏิบัติ

หน่วยไตเทียมฉุกเฉิน โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

หน่วยเปลี่ยนไต และไตเทียม โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

๕. ผู้เข้าร่วมการอบรม จำนวน ๑๐ คน

พยาบาลวิชาชีพ จากหน่วยงานในโรงพยาบาลที่ให้บริการผู้ป่วยไตวายเรื้อรังที่บำบัดทดแทนไต

๖. วิทยากร

คณาจารย์จาก คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

คณาจารย์จาก คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิที่เชิญจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ

๗. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๗.๑ พยาบาลมีความรู้ ความเข้าใจ ในการบำบัดทดแทนไตด้วยการล้างทางช่องท้องในผู้ป่วยไตวายเรื้อรัง

๗.๒ พยาบาลมีความรู้และทักษะในการให้การพยาบาลผู้ป่วยไตวายเรื้อรังที่บำบัดทดแทนไตด้วยการล้างทางช่องท้อง

๘. การประเมินผล

ประเมินผลหลังการอบรมทันที

สัมมนาประเมินผลโครงการ ๒ เดือนหลังจากโครงการเสร็จสิ้น